

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

I варіант

Глобальні проблеми сучасності

ПРИГАДАЙТЕ

1. Які проблеми називають глобальними?
2. Які глобальні проблеми зараз є найактуальнішими?
3. Які існують три групи глобальних проблем? Назвіть проблеми, які до них належать.

МЕТА:

- на підставі аналізу підготовлених повідомлень (презентацій) дати відповідь на запитання: чи мають вирішення глобальні проблеми.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Підготувати повідомлення (презентації) за однією із запропонованих тем (теми розподіляє вчитель): 1) Міжнародний тероризм. 2) «Золотий мільярд». 3) Чи існує обмеженість ресурсів? 4) Рух антиглобалістів.

ХІД РОБОТИ

1. Об'єднайтеся в малі групи за тематикою підготовлених повідомлень та обговоріть результати роботи над ними.
2. Повідомте однокласників про висновки, яких ви дійшли під час роботи в малих групах.
3. Представте найкращі з підготовлених до уроку повідомлень (презентацій).
4. Сформулюйте узагальнювальні висновки відповідно до мети заняття.

II варіант

Як ви ставитеся до процесів глобалізації

МЕТА:

- визначити, чи є ви прихильниками або противниками глобалізації; чи стикалися з проявами глобалізації; які позитивні й негативні наслідки цього процесу ви відчули.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Об'єднатися у дві групи: 1) для організації опитування; 2) для аналізу отриманих результатів.

ХІД РОБОТИ

1. Презентуйте класу результати опитування.
2. Об'єднайтеся в малі групи та обговоріть результати проведеного опитування.
3. Повідомте однокласників про висновки, яких ви дійшли під час роботи в малих групах.
4. Сформулюйте узагальнювальні висновки відповідно до мети заняття.

АНКЕТИ ДЛЯ ОПИТУВАННЯ

Анкета № 1

Чи вважаєте ви себе прибічником або противником глобалізаційних процесів?

Так / Ні

Анкета № 2

Чи знаєте ви, чули або чуєте вперше слово «глобалізація»?

Знаю	
Чув	
Чую вперше	
Важко сказати	

Анкета № 3

1. Чи їздили ви за товарами за кордон?
2. Чи користувалися ви послугами іноземних інтернет-магазинів?
3. Чи користувалися ви послугами міжнародних банків?
4. Чи користувалися ви іноземною валютою?
5. Чи користувалися ви мережею Інтернет?
6. Чи їздили ви або ваші близькі за кордон на роботу?
7. Чи навчалися ви за кордоном, відвідували курси, що проводили за іноземними методиками в нашій країні?

Анкета № 4

Тепер багато говорять про процеси глобалізації — зближення країн та народів. Із чим ви пов'язуєте ці процеси?

Повсюдний прояв тероризму
Можливість об'єднувати зусилля для боротьби з тероризмом
Неоколонізаторська політика економічно розвинених країн Заходу
Можливість більш швидкого розвитку відсталих країн
Можливість для розвинених країн використовувати нашу дешеву робочу силу
Можливість для наших людей знайти роботу за кордоном
«Відплив умів» у багаті країни Заходу
Можливість для нашої молоді здобути освіту на Заході
Можливість для розвинених країн використовувати нашу територію для ввезення відходів своєї цивілізації
Можливість об'єднати зусилля в боротьбі з екологічними катастрофами
Наступ американської культури
Можливість користуватися глобальною мережею Інтернет
Інше
Нічого не чув(-ла) про такі процеси
Важко сказати

Анкета № 5

1. Якою, на вашу думку, є роль західного способу життя й культури в нашому житті?

Залучають до кращих зразків культури
Підривають коріння нашої національної культури
Допомагають молоді опановувати сучасний світ
Формують примітивні смаки
Сприяють тому, щоб побут і поведінка жителів України стали більш сучасними
Руйнують моральні засади нашого суспільства
Сприяють формуванню терпимого ставлення до людей інших рас, національностей, культур
Формують ідеали й моральні цінності, що не є притаманними жителям України
Ведуть до єднання людей різних національностей на основі єдиної універсальної культури та цінностей
Спричиняють оглушення народу
Не чинять суттєвого впливу
Їх сприймає лише вузька, «елітна» верства населення
Породжують роздратування й неприйняття в більшості населення
Інше
Важко сказати

2. Які з моральних цінностей і норм західного способу життя найбільш активно, на ваш погляд, входять у наше сьогодення?

Особиста свобода й незалежність	
Практичність, прагматизм	
Уміння багато й напружено працювати	
Спрямованість до життєвого успіху за будь-яку ціну	
Самостійність і незалежність жінок	
Культ грошей	
Терпимість до інших поглядів, переконань, вірувань	
Індивідуалізм	
Культ здоров'я	
Підприємливість	

Сексуальна свобода	
Терпимість до чужого багатства	
Оптимізм	
Слабкі родинні зв'язки	
Інше	
Важко сказати	

ПЕРЕВІРТЕ СЕБЕ ЗА ТЕМОЮ

1. Який із перелічених термінів позначає дедалі глибшу взаємозалежність людей і країн у всьому світі?

А індустріалізація

Б глобалізація

В інтеграція

Г міграція

2. Що або хто виступає головними учасниками міжнародних відносин?

А народи

Б суспільства

В дипломати

Г держави

3. Засобом здійснення міжнародних відносин є

А дипломатія

Б переговори

В торгівля

Г війна

4. Діяльність ООН поширюється на

А Європу

Б країни «третього світу»

В країни з перехідною та ринковою економікою

Г весь світ

5. Верховенство держави на своїй території та її незалежність у міжнародних відносинах охоплює поняття

- А міжнародні відносини
- Б державна юрисдикція
- В державний суверенітет
- Г міжнародна організація

6. Що з переліченого формально НЕ є обов'язковою умовою існування міжнародної організації?

- А статутний документ
- Б джерела доходів
- В стійка структура
- Г органи управління

7. Коли розпочався процес сучасної європейської інтеграції?

- А наприкінці XIX ст.
- Б у першій половині XX ст.
- В у другій половині XX ст.
- Г на початку XXI ст.

8. Як називається розділ міжнародного права, що застосовується під час збройних конфліктів, забезпечуючи захист жертв конфлікту та визначаючи відповідальність за порушення його норм?

- А міжнародне право
- Б гуманітарне право
- В військове право
- Г право конфліктів

9. Геополітика — це наука, що вивчає

- А міжнародну політику в усьому світі
- Б дипломатію як засіб вирішення конфліктів
- В світову політику відносно принципу «балансу сил»
- Г взаємодію різних країн з урахуванням географічних чинників

10. До якої із цих міжнародних організацій НЕ належить Україна?

А ОБОЄ

Б СОТ

В ООН

Г ЄС

11. Співробітництво з якою міжнародною організацією дає законні підстави для участі України в миротворчих місіях?

А ООН

Б СОТ

В ЄС

Г РЄ

12. Який найуспішніший інтеграційний проект у світі?

А НАФТА

Б ЄС

В СНД

Г АНЗЮС

ПЛАНИ-СХЕМИ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Як навчитися розуміти основні поняття і категорії

1. Уважно прочитайте формулювання поняття.
2. Якщо формулювання містить терміни й слова, у розумінні яких ви не впевнені, то з'ясуйте їхнє значення за відповідними словниками (тлумачними, іноземних слів, спеціальними тощо).
3. Проаналізуйте наведене визначення поняття за його складом.
 - 1) Установіть той центральний змістовий елемент, без якого воно втратить свій сенс.
 - 2) Визначте складові, які доповнюють і конкретизують центральний елемент.
4. З'ясуйте, у якому розумінні використовується поняття (широкому, вузькому, спеціальному, із позицій певного історичного типу світогляду тощо).
5. Порівняйте формулювання, яке ви аналізуєте, з іншими визначеннями цього поняття. При цьому пам'ятайте, що необхідно порівнювати аналогічні розуміння цього поняття.
6. Спробуйте сформулювати власне визначення поняття в цілому або тих його окремих частин, що здаються вам важкими для запам'ятовування. Поміркуйте, чи змінить ваше визначення зміст поняття.
7. Установіть, якими є характерні риси й особливості поняття.

Як брати участь у дискусії

Дискусія — обговорення будь-якого суперечливого питання, проблеми, у процесі якого стикаються різні, як правило, протилежні точки зору.

1. Перш ніж виступати, чітко визначте, якою є ваша позиція. Переконайтеся, що ви розумієте сутність проблеми.
2. Уважно вислухайте опонента і лише після цього висловлюйте свою точку зору.
3. Пам'ятайте, що найкращим засобом доказу або спростування є досконала логіка, беззаперечні факти й аргументи.
4. Сперечайтесь чесно й відверто, намагаючись спростувати, а не викривити висловлювання своїх опонентів.
5. Доводячи або спростовуючи думку, необхідно висловлюватися чітко й зрозуміло, своїми словами.
6. Якщо під час дискусії було доведено хибність вашої позиції, визнайте це.

7. Ніколи не використовуйте образливих висловлювань стосовно опонента або його позиції.
8. Завершуючи свій виступ, необхідно підбити підсумки та сформулювати висновки.

Правила проведення дискусії

1. Необхідно критикувати ідеї, а не опонентів.
2. Мета дискусії полягає не в тому, щоб визначити переможця, а в тому, щоб дійти згоди.
3. Усі учасники дискусії мають бути залучені до обговорення питань.
4. Кожен учасник дискусії має рівні право й можливість висловити свою думку.
5. Виступи мають відбуватися організовано за дозволом ведучого.
6. Будь-яка точка зору підлягає обговоренню, її не можна відкидати не проаналізувавши всі «за» і «проти».
7. Упродовж дискусії її учасники під впливом фактів та аргументів можуть змінювати свою позицію.
8. Під час дискусії необхідно підбивати проміжні й остаточні підсумки.

Як скласти простий або розгорнутий план

1. Зверніть увагу на тему плану. Уважно прочитайте текст, за яким вам необхідно скласти план, і виберіть із нього лише той матеріал, що відповідає його темі.
2. Розпочинайте складати план лише тоді, коли з'ясуєте зміст матеріалу загалом.
3. Залежно від того, який вид плану (простий або розгорнутий) необхідно скласти, оберіть один із двох запропонованих шляхів.
 - 1) Якщо потрібно скласти простий план, то поділіть текст на логічно завершені частини; знайдіть у кожній із них головну думку, чітко й конкретно сформулюйте та запишіть її.
 - 2) Якщо план розгорнутий, у кожній із логічно завершених частин тексту вирізніть декілька положень, які розкривають головну думку; сформулюйте та запишіть головні думки у вигляді пунктів плану, а положення, що їх розкривають, — як підпункти.
4. Перш ніж записати план, перевірте, чи всі головні ідеї тексту знайшли в ньому відображення.

Як скласти тези

Тези — коротко сформульовані основні положення статті, лекції, повідомлення, доповіді. Це короткий письмовий виклад основних думок джерела без пояснень, ілюстрацій та посилань. У тезах переважають загальні положення.

1. Уважно прочитайте текст, на підставі якого вам необхідно скласти тези.
2. З'ясуйте значення слів і термінів, які вам незрозумілі.
3. Розпочинайте складати тези лише тоді, коли ви з'ясували зміст тексту в цілому та його головну думку.
4. Визначте в тексті основні положення, що є ланками логічного ланцюжка, за допомогою якого автор послідовно розкриває свою думку.
5. Сформулюйте їх своїми словами (це сприяє кращому розумінню тексту) і запишіть.

Як написати есе

1. Опрацюйте відповідний теоретичний матеріал за темою есе.
2. Продумайте, у чому може полягати актуальність заявленої теми.
3. Складіть план у вигляді тез, сформулюйте думки та ідеї, що виникли з приводу теми.
4. Виділіть ключову тезу й визначте свою позицію щодо неї.
5. Напишіть текст есе в чорновому варіанті.
6. Проаналізуйте зміст написаного; перевірте зміст і грамотність, композиційну побудову есе, логічність і послідовність викладеного.
7. Внесіть необхідні зміни й напишіть остаточний варіант.

Як здійснити аналіз джерела додаткової інформації, у якому викладені світоглядні проблеми

1. З'ясуйте походження джерела: хто його автор, коли він жив.
2. Що являє собою джерело за змістом і формою (уривок із наукового або філософського тексту, твору художньої літератури, словникова стаття, повідомлення засобів масової інформації, афоризм тощо).
3. Прочитайте наведений у підручнику матеріал із тієї проблеми, якої стосується джерело.
4. З'ясуйте зміст завдання й мету вашого аналізу джерела:
 - 1) ілюструвати й поглибити розглянутий за підручником матеріал;
 - 2) доповнити й конкретизувати знання;
 - 3) ознайомитися з різними, а інколи й протилежними точками зору на якесь питання чи проблему.
5. Прочитайте текст джерела і визначте:

- 1) значення понять і термінів, що містяться в ньому;
 - 2) особливості світоглядної позиції автора джерела;
 - 3) головну думку автора джерела;
 - 4) аргументацію, яку використовує автор для її обґрунтування;
 - 5) переконливість аргументації, власне ставлення до цієї точки зору.
6. Спробуйте виконати завдання до джерела. Якщо ви не можете цього зробити, з'ясуйте, що вам заважає.
- 1) Зверніть увагу на те, як сформульовано завдання; можливо, ви не зрозуміли поставленого завдання.
 - 2) Прочитайте уважно текст джерела, звертаючи увагу на зміст окремих речень.